

[Axel Sørensen.]

er indledningen for dem til at blive deres egen herre ved at dyrke egen jordlod, stor eller lille. De vil vise, at de har dygtiggjort sig til en bondes gerning, og at de nok tør give sig i kast med de store omkostninger og afdrag, som de af de ældre er blevet advaret imod.

Men for disse unge mænd og kvinder, der har søgt at bringe deres uddannelse i orden, for at de kan have alle betingelser for at gå ind til en landbofamilies gerning, rejser der sig ofte det spørgsmål: hvorfor udnytter statens jordlovsudvalg ikke i stærkere grad sin forkøbsret? Skete det, kunne sådanne unge nemlig opnå at få jord på deres hjemegn uden at være nødt til at købe jord til en landbrugsbedrift i almindelig handel.

Siden mekaniseringen tog fart omkring 1950, har det vist sig, at alle jordbrugere vil have mere jord. Ingen vil sælge, til trods for at der viser sig stadig større vanskeligheder med at klare medhjælperproblemet i gårdbruget og det større landbrug. Jeg tror, at hvis man i dag søgte at ændre ved landbrugsforpligtelsen, ville det resultere i, at de omtalte små husmandsbrug ville blive opkøbt af landmænd, der på grund af mangel på arbejdskraft ellers har nok at gøre med at få passet den jord, de i forvejen har.

Jeg kan derfor gå ind for den linje, der kan spores i lovforslaget. Jeg kan gå ind for, at der foreløbig stilles de 3 mill. kr. mere til rådighed til køb af tillægsjord, således at husmandsbrug kan bringes op på en passende størrelse, som en familie under almindelige forhold kan klare. Jeg kan også godkende de forhøjelser, der finder sted i lånebeløbet til oprettelse af gartnerier, såvel hvor det drejer sig om jordkøbslån som om lån til bygninger. For drivhusenes vedkommende foreslås lånet forhøjet fra maksimalt 28 500 kr. til 35 000 kr.; derved åbnes der mulighed for, at disse drivhuse kan forsynes med varmeinstallation, hvorved deres effektivitet bliver forøget. Såfremt Danmark indtræder i fællesmarkedet, vil det efter mit partis opfattelse være af stor værdi, at gartnerierne på denne måde får mulighed for at hævde sig under de nye forhold. Måske vil en stærkere rationalisering og specialisering være nødvendig, og derfor bør et lån som det, der kan gives

husmandsbrug til tekniske installationer, også gives til gartnerier og drivhuse, og dette bør medtages i lovforslaget.

I øvrigt finder jeg det ikke rimeligt, at det foreliggende lovforslag danner grundlag for de fremtidige retningslinjer for brugsudstyknings. Landbokommissionen har jo beskæftiget sig med dette forhold, og der kan som allerede nævnt inden længe ventes udsendt en betænkning herom. Det må håbes, at man herigennem vil kunne få mere nøgterne og saglige retningslinjer for, hvordan man tænker sig den fremtidige udvikling i dansk landbrug. Det må håbes, at man også tager familiebruget med sine 6-10 ha med, for det har både driftsøkonomisk og samfundsmæssigt, men også menneskeligt, virket højnende for det mindre landbrugs udøvere, og man kan derfor ikke nævne det uden at betegne det som en succes. Det er den linje, mit parti har bygget på og også vil bygge på i fremtiden.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget.

Morten Lange: Som det allerede er sagt til trivialitet fra denne talerstol, er det jo et lidt akavet tidspunkt at diskutere det foreliggende lovforslag på, fordi det naturligvis må ske i skyggen, eller man kunne sige i lyset af, hvad landbokommissionen kunne tænke sig at komme med af anskuelser. Jeg er dog ikke af den opfattelse, at vi nødvendigvis bør udskyde denne diskussion for at se, hvad landbokommissionen finder ud af.

Dette lovforslag er jo næsten en årlig genganger, og landbokommissionens betænkning kan jo få virkning på denne lovgivning fra næste år, hvis det ikke nås i år. Det nås nok, og lad os blive fri for på dette vigtige område at få det, vi ofte bliver beskyldt for, lovjaskeri, sådan at vi, når vi får en betænkning ind ad døren, straks skal omsætte den til en eller anden lov, inden betænkningen har været diskuteret rundt omkring, og inden vi har fået et klart indtryk af den. Jeg synes altså ikke, at en udskydelse er nødvendig, medmindre landbokommissionen barsler med et eller andet overordentlig levkraftigt barn og vel at mærke gør det hurtigt.

I øvrigt er det klart, at lovforslaget, som